

URJALAN SEURAKUNTA

HAUTAMUISTOMERKKEJÄ KOSKEVAT OHJEET

Hyväksytty kirkkovaltuustossa 24.9.2025. Käsitelty kirkkoneuvostossa 9.9.2025. Ohjeet tulevat voimaan, kun ohjetta koskeva päätös on saanut lainvoiman. Tällä ohjeella kumotaan kirkkovaltuuston 12.12.2018 hyväksymä muistomerkkiohje.

1. Muistomerkkisuunnitelman hyväksyminen
2. Materiaali
3. Koko
4. Tekstit
5. Koristelu
6. Muistomerkin tuonti ja paikalleen asentaminen
7. Aluskivi
8. Reunakivet
9. Muistomerkin poistaminen haudalta
10. Hautausmaan osastokohtaisia erillismääräyksiä
11. Muistomerkin oikaisu
12. Muita erityisohjeita

1. Muistomerkkisuunnitelman hyväksyminen

Ennen muistomerkin valmistamista tai vanhan muistomerkin hiontaa, siitä on toimitettava suunnitelma hautaus toimelle tarkastamista ja hyväksymistä varten. Suunnitelmassa on esitettävä mittojen lisäksi piirros muistomerkistä, kaikki muistomerkkiin aiottu teksti ja koristeet, sekä materiaalit ja pintojen käsittely.

Suunnitelmaan on aina liitettävä tilaajan allekirjoittama vakuutus siitä, että hänellä on hautaoikeuden haltijan antama suostumus suunnitelman mukaisen muistomerkin hankkimiseksi (vaatimus koskee myös jälkeempään hautakiveen kiinnitettäviä muistomerkkejä ja –laattoja tms). Toinen kappale suunnitelmasta palautetaan hyväksymismerkinnöin lähettäjälle.

Ellei muistomerkki ole määräysten mukainen, voi hautausmaan ylläpitäjä tehdä hylkäävän päätöksen tai viedä muistomerkkisuunnitelman kirkkoneuvoston käsiteltäväksi. Hautausmaan ylläpitäjän päätöksestä voi tehdä oikaisuvaatimuksen kirkkoneuvostolle.

Vastoin hyväksytyä suunnitelmaa valmistettu ja paikoilleen asennettu muistomerkki on hautaus toimien kehotuksesta poistettava haudalta ja hautausmaalta. Muussa tapauksessa hautaus toimi suorittaa poistamisen ja perii siitä aiheutuneet kulut muistomerkin toimittajalta. Nämä ohjeet koskevat myös laattoja ja ristejä.

Muistomerkin tulee olla hautausmaan yleiskuvaan sopiva, eikä se saa loukata vainajan muistoa tai hautausmaan arvokkuutta. (Hautaus toimilaki 5. luku 14§).

2. Materiaali

Muistomerkin materiaalina voi olla kivi, metalli tai puu. Muita materiaaleja sisältävät muistomerkit käsitellään kirkkoneuvostossa tapauskohtaisesti ja seurakunta varaa oikeuden olla hyväksymättä em. materiaaleja muistomerkkeihin.

3. Koko

Muistomerkin koosta annetuilla ohjeilla pyritään siihen, että muistomerkit sopisivat paitsi toisiinsa, myös ympäristöön. Muistomerkin on mahduttava kokonaisuudessaan haudalle.

3.1. Muistomerkin mitat

Kivisen muistomerkin kokorajoitukset:

- yhden (1) metrin levyisellä haudalla enimmäisleveys on 80 cm ja syvyys on 10–15 cm. 1,20 m levyisellä haudalla enimmäisleveys 100 cm ja syvyys 10–15 cm.
- kahden (2) metrin levyisellä haudalla enimmäisleveys 180 cm ja syvyys vähintään 15 cm. 2,40 m levyisellä haudalla enimmäisleveys 220 cm ja syvyys vähintään 15 cm.

- yli kahden metrin levyisellä haudalla muistomerkin enimmäismitat voivat olla suhteessa edellisiin suuremmat.

Mikäli hauta sijaitsee sellaisella alueella, jolle on määritelty erillisohjeet, menevät ne yleisten kokorajoitusten edelle. Erillisohjeet ovat jäljempänä luvussa 10.

Jos haudalle halutaan myöhemmin toinen erillinen muistomerkki, on siitä esitettävä suunnitelma ja otettava huomioon edellä mainitut mitat. Jos ao. haudalle halutaan toinen, entiseen kiinni tuleva muistomerkki, suunnitelma käsitellään yhtenä muistomerkkikokonaisuutena.

Mikäli muistomerkki on samalla taideteos tai siihen verrattava tai hauta sijaitsee vanhimmilla alueilla, em. mitat ei ole sitovia, mutta muistomerkin pitää sopia alueen yleisilmeeseen. Taideteokseksi luokiteltavan muistomerkin muistomerkkisuunnitelma käsitellään aina kirkkoneuvostossa.

4. Tekstit

Kirjainten kokoa ei ole määritelty. Jos metallikirjaimia käytetään, ne on kiinnitettävä tapeilla muistomerkkiin.

Muistomerkin sivuille ja taakse voi myös laittaa nimiä.

Mikäli muistomerkeissä käytetään nimitilana ruostumattomia metallilaittoja, on ne esitettävä suunnitelmassa kaikki samalla kertaa muistomerkkiä hyväksyttäessä. Nimilaittojen lisääminen vanhaan muistomerkkiin vaatii uuden muistomerkkisuunnitelman hyväksymisen.

5. Koristelu

Mahdollisten koristeaiheiden tulisi olla sopusoinnussa kristillisen hautausmaaperinteen kanssa. Risti on hautausmaakulttuurin pääsymboli, sitä suositellaan kiviseen muistomerkkiin ilman koristeaihetta.

Koristeet suositellaan sijoitettavaksi kokonaisuudessaan muistomerkin sivujen sisäpuolelle.

Seurakunta ei vastaa irtokoristeista.

6. Muistomerkin tuonti ja paikalleen asentaminen

Muistomerkkien tuonnista ja tarkemmasta ajankohdasta on sovittava hautausmaan työnjohtajan kanssa etukäteen. Muistomerkkejä saa tuoda hautausmaalle vain työaikana. Hyväksytty suunnitelma on oltava mukana muistomerkkiä tuotaessa ja se on esitettävä työnjohdolle tarkastamista varten ennen muistomerkin paikoilleen asentamista.

Muistomerkin toimittajan on annettava vähintään vuoden oikaisutakuu toimituspäivästä lukien.

Alle 100 cm leveät, yli 60 cm korkeat kiviset muistomerkit on kiinnitettävä alustaansa ruostumattomasta teräksestä valmistetulla tapilla, jonka vahvuus on vähintään 15 mm ja pituus vähintään 140 mm, ja josta puolet on juotettava alustaan kiinni kiviliimalla.

Aluskiven alle porattavat/asennettavat tai aluskiven korvikkeeksi tarkoitetut maahan porattavat tapit eivät ole sallittuja.

Muistomerkin tuoja vastaa nurmikoille tai istutuksille aiheuttamistaan vahingoista.

Muistomerkin voi asentaa vasta kun hauta on kunnostettu hautauksen jälkeen. Hautausmaan työntekijä mittaa muistomerkin paikan haudalle ja valvoo muistomerkin asennusta. Muistomerkkien tuonti perjantaina, lauantaina, sunnuntaina, juhlapyhinä ja näiden aattona on kielletty. Tämä koskee myös muistomerkkien muutostöitä, kuten kaiverrustöitä.

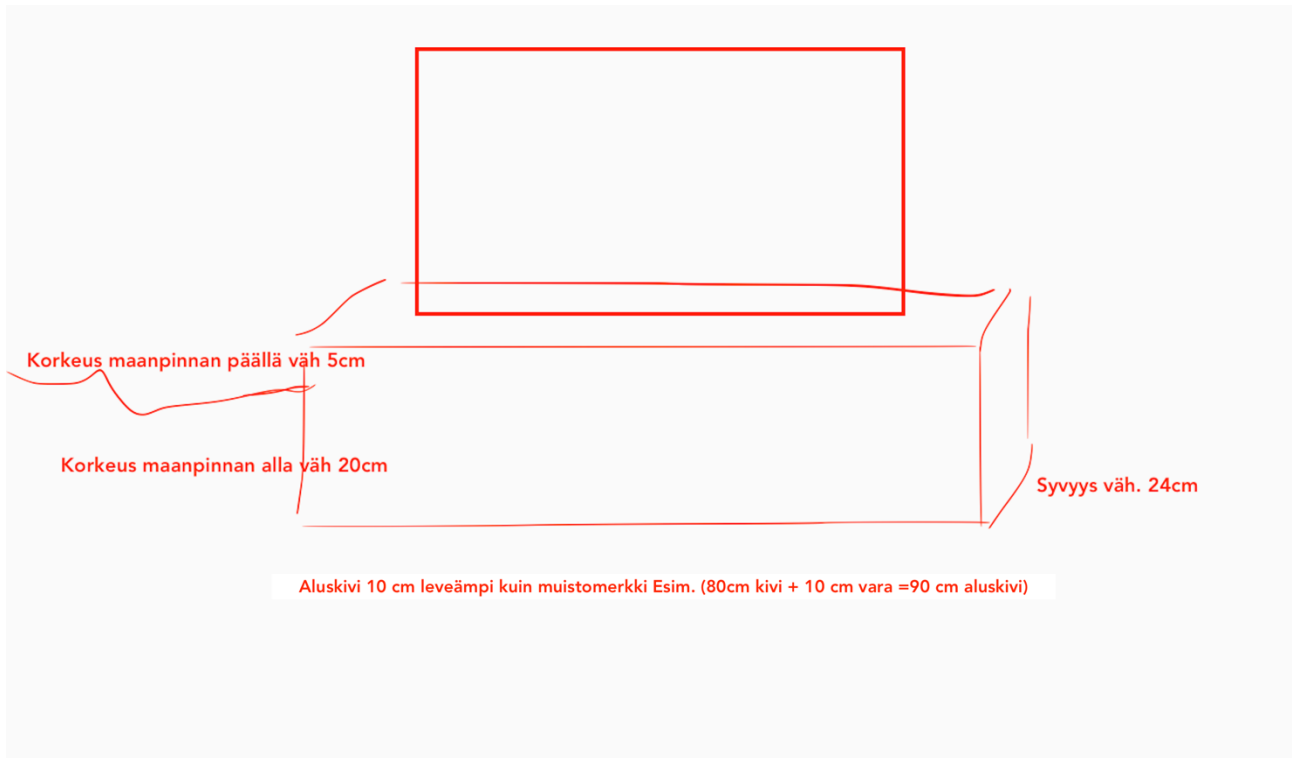
7. Aluskivi

Aluskivi on perustettava tiivistetylle hiekalle tai soralle (hiekkaa on saatavissa hautausmaalla).

Aluskivistä maan pinnan alla on oltava vähintään 20 cm, ja maanpinnan yläpuolelle jäävän osuuden on oltava noin 5 cm maan pinnan päällä. Aluskiven leveyden on oltava vähintään 10 cm leveämpi kuin varsinaisen hautakiven.

Aluskiven syvyyden on oltava 10 cm syvempi kuin hautakiven syvyyden. Mikäli aluskiven leveys on (1) metrin tai alle (1) metrin, tulee aluskiven syvyyden olla enintään 25 cm. Mikäli aluskiven leveys on yli (1) metrin, tulee aluskiven syvyyden olla enintään 30 cm.

Alla olevassa kuvassa on esitetty esimerkki, jossa hautakiven leveys on 80 cm ja syvyys 14 cm. Näin ollen aluskiven leveys on vähintään 90 cm ja syvyys vähintään 24 cm.

8. Reunakivet

Uusien reunakivien asentamista ei sallita. Vanhojen reunakivien poisto hautausmaan ylläpitäjän suostumuksella. Reunakivien poistamisesta, ja sen ajankohdasta, tulee sopia hautausmaan työnjohdon kanssa.

9. Muistomerkin poistaminen haudalta

Haudalle sijoitettua muistomerkkiä ei saa poistaa ilman hautausmaan ylläpitäjän suostumusta.

Hautaoikeuden lakattua hautausmaan ylläpitäjän tulee tarjota hautaoikeuden haltijalle tilaisuus poistaa

hautamuistomerkki, jollei hautausmaan ylläpitäjä erityisestä syystä päätä pitää muistomerkistä huolta

hautaoikeuden lakkaamisen jälkeen. Jos hautamuistomerkkiä ei ole poistettu kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hautaoikeuden haltijalle on varattu tilaisuus sen poistamiseen, hautamuistomerkki siirtyy hautausmaan ylläpitäjälle vastikkeetta. (Hautausoimilaki 14§)

10. Hautausmaan osastokohtaisia erillismääräyksiä

- Osastot 1–23: Suositellaan hautakivien uudelleenkäyttöä
- Osastot 1–7

Muistomerkeiltä edellytetään alueen alkuperäistä tyyliisuuntaa. Muistomerkkejä suositellaan ”vanhahtavan” mallisina. Uudelleen käyttöönotettavissa haudoissa suositellaan muistomerkin uudelleenkäyttöä.

- Osastot 7–19a

Muistomerkeiltä edellytetään alueen alkuperäistä tyyliisuuntaa. Uudelleen käyttöönotettavissa haudoissa suositellaan muistomerkin uudelleenkäyttöä.

- Osastot 21–23

Muistomerkeiltä edellytetään alueen alkuperäistä tyyliisuuntaa. Uudelleen käyttöönotettavissa haudoissa suositellaan muistomerkin uudelleenkäyttöä

- Osasto ML

Muistolehtoalue, johon seurakunta on hankkinut valmiiksi kiviset muistomerkit. Nimitietoja varten hautausoimi toimittaa ja asentaa paikoilleen metalliset nimilaatat.

- Osasto UL

Uurnalehto. Muistomerkit ovat monimuotoisia. Muistomerkkien koko: leveys 60 cm korkeus 80 cm tai leveys 80 cm korkeus 60 cm.

- Tunnukseton alue

Tunnuksettomalla alueella muistomerkeissä ei saa olla aatteellisia tai uskonnollisia tunnuksia. Muistomerkkien koko: leveys 60 cm korkeus 80 cm tai leveys 80 cm korkeus 60 cm.

11. Muistomerkin oikaisu

Muistomerkin kallistuessa hautaoikeuden haltijalla on velvollisuus oikaista muistomerkki niin, ettei se aiheuta vaaraa. Hautaoikeuden haltija voi antaa kivenoikaisun muiden tehtäväksi.

Kaatumassa olevasta tai vaaralliseksi katsotusta muistomerkestä voidaan lähettää korjauskehotus hautaoikeuden haltijalle.

Ellei muistomerkkiä ole kehotuksesta huolimatta oikaistu, voidaan haudanhoito katsoa laiminlyödyksi, mikä voi johtaa hautaoikeuden menettämiseen.

Jos hautaoikeuden haltijaa ei tavoiteta, vaaraa aiheuttavissa tapauksissa seurakunnalla on oikeus ryhtyä tilanteen vaatimiin toimenpiteisiin vaaran poistamiseksi. Työstä aiheutuneet kulut peritään hautaoikeuden haltijalta.

12. Muita erityisohjeita

Aluskiveen kukkamaata varten työstettyä aukkoa ei sallita.

Mikäli muistomerkkiin ei mahdu uusia nimiä, nimitilan lisääminen edellyttää aina erikseen yhteydenottoa hautausmaan työnjohtoon.

Hautaa ei tule kehystää kivellä, betonilla, puulla tai aidata kasvillisuudella. Haudan kattaminen kansilevyllä on ilman lupaa kielletty. Kukkapenkin saa reunustaa kivireunoilla, mutta ne ovat haudanhaltijan omalla vastuulla rikkoontuessaan. Askelkiviä ei saa käyttää yhtenäisillä nurmialueilla. Haudalle tuodut kynttilälyhdyt ovat omaisten vastuulla.